Dr Boitshoko Ntshabele
9 Oktober 2026
Week 41/26

UIT DIE PEN VAN DIE CEO

"I am still learning."
(Michelangelo)

VOLHOUBAARHEID EN MARKTE – 10 JAAR VAN SIZA SE ONAFHANKLIKHEID

Ek skryf dikwels van buite af oor marktoegang. Hierdie week wil ek dit van binne af bekyk – na een van die instrumente wat ons op 'n baie betekenisvolle manier gehelp het. Dit is 'n kontroversiële onderwerp, of ten minste was dit aanvanklik so. Toe sosiale en omgewingsstandaarde die eerste keer verskyn het, het diegene wat aan internasionale standaardbepaling in die regering gewerk het (en ek het 'n rukkie aan daardie kant van die heining deurgebring) dit as 'n oplegging beskou: buitelandse waardes wat oor soewereine state geplaas is. Ons het hulle "private standaarde" genoem omdat hulle bo dié gesit het wat deur Internasionale Standaardbepalingsliggame bestaan het, en deur 'n lidmaatskap wat uit regeringsafgevaardigdes bestaan het. Vir diegene van julle wat vertroud is met die Spencer-boek: "our cheese was moved". Hierdie nuwe standaarde is meestal deur Europese supermarkkettings geskryf. Oor die jare het meer liggame hierdie ruimte betree, en daarmee saam het 'n vermenigvuldiging van vereistes gekom waaraan ons produsente moes voldoen bloot om aan te hou uitvoer en buitelandse valuta te verdien. Die oudits, die papierwerk, die gedupliseerde sertifisering – dit alles het 'n werklike las op produsente geplaas, en in 'n sekere sin duur die las vandag voort, selfs al was pogings om dit te konsolideer, suksesvol. Suid-Afrika se vrugtebedryf is op uitvoere gebou. Daardie oriëntasie het die groei gedryf tot waar dit nou staan, en dit is ook waar SIZA sy doel gevind het: om die voldoeningsgaping tussen wat ons produsente doen, en wat oorsese markte vereis, te oorbrug. Die waardevolle bydrae was om standaarde oor arbeid, omgewing en die res te neem en dit 'n plaaslike interpretasie te gee wat gelykwaardigheid met internasionale maatstawwe bereik. Dit is wat ons toegelaat het om op gelyke voet met ons eweknieë in die suidelike halfrond mee te ding. Ons het onlangs in die Paarl byeengekom om die tienjarige bestaan van SIZA as 'n onafhanklike entiteit te vier. Die inisiatief is oorspronklik in 2008 deur Fruit South Africa ontwikkel. SIZA se uitvoerende hoof, Retha Bekker, en ander wat beduidend tot die organisasie bygedra het – insluitend ons eie Paul Hardman – is vereer vir hul harde werk tydens die ontwikkelingsproses. Wat as 'n plaaslike reaksie op 'n eksterne vereiste begin het, is nou die voorkeurstandaard plaaslik, internasionaal aanvaar, relevant en ten volle onafhanklik. Vir 'n uitvoergerigte landboubedryf gaan dit nie bloot daaroor om 'n sertifikaat te bekom of 'n oudit te slaag nie, maar om te verseker dat besighede verantwoordelik, veerkragtig en gereed vir nakoming ("compliance fit") bly – alles sodat hulle steeds toegang tot internasionale markte kan verkry en hul voetspoor kan vergroot. Bekker het gesê die volgende tien jaar by SIZA sal gaan oor voortgesette innovasie, groei en doelgerigte leierskap, ten dienste van die bedryf se volgehoue gereedheid vir nakoming. Ons werk in 'n tydvak wat gevorm word deur groot geo-politieke verskuiwings en breuke wat ons nie gekies het nie en nie kan beheer nie. Bedrywe wat in so 'n omgewing huiwer, verloor grond. Ons moet die vinger op die pols hou van waarheen dinge beweeg, die inisiatief neem eerder as om bloot te reageer, en die markposisies wat ons opgebou het, behou en verbeter. Ons moet ook leer om ons eie toekoms te vorm eerder as om bloot op iemand anders s'n te reageer. In samewerking met organisasies soos SIZA beteken dit dat ons die vermoë moet ontwikkel om ons eie nakomingstelsels te onderhou, in plaas daarvan om net te voldoen aan stelsels wat elders vasgestel is. Internasionale markte en die organisasies wat toegang daartoe reguleer, sal voortdurend ontwikkel, en die vereistes vir sodanige toegang kan dalk meer kompleks word. Die omstandighede sal aanhou verander. Ons taak is om bewus te bly en aan te pas. In die tien jaar van sy bestaan het SIZA sy plek verdien as een van die instellings wat Suid-Afrikaanse sitrus-uitvoer lewensvatbaar gemaak het. Op die volgende tien jaar!

INTERESSANTE FEITE

Die kapasiteit van SIZA-ouditeure het sedert 2016 met 360% toegeneem. Hulle bedien meer as 40 kommoditeite en meer as 120 variëteite. Ongeveer 400 markte wêreldwyd aanvaar die SIZA-ouditprogram.

Vir die jongste syfers oor Suid-Afrikaanse sitrusvolumes wat gepak en verskeep is, besoek asseblief die CGA-webwerf:
Stats 01 – Shipping & Cold Stores Stock Statistics Dashboard | CGA

CGA CITRUS SUMMIT

Registrasie vir die 2027 CGA-Citrus Summit is nou oop vir ***almal***! Ons moedig u aan om vroegtydig te registreer om u plek by die Summit, wat vanaf 9 tot 11 Maart 2027 plaasvind, te verseker!
Daar is steeds enkele borgskapgeleenthede beskikbaar – indien u belangstel, kontak asseblief tanya@cga.co.za.

GEPAK EN VERSKEEP - VOLUMES

Einde van week 40 miljoen 15 kg kartonne	*Gepak*	*Gepak*	*Gepak*	*Verskeep*	*Verskeep*	*Oorspronklike skatting*	*Nuutste voorspelling*	*Finaal gepak*	*Visie 260*
BRON: PPECB / AGRIHUB	2024	2025	**2026**	2025	**2026**	2026	**2026**	2025	**2026**
***Pomelo's**	14.4 m	15.3 m	15.3 m	15.2 m	14.8 m	17.8 m	15.5 m	15.3 m	15.5 m
Suurlemoene	34.7 m	41.3 m	51 m	40.6 m	48.4 m	45.9 m	51 m	41.6 m	43.4 m
Mandaryne	41.6 m	53.4 m	50.6 m	51.1 m	48.8 m	52.7 m	50.6 m	53.5 m	50 m
Nawels	25.1 m	31.5 m	25.2 m	30.6 m	24.4 m	30 m	25.2 m	31.6 m	32.3 m
Valencias	48.5 m	60.7 m	57.4 m	56.5 m	51.6 m	63 m	58.8 m	62 m	67.8 m
Totaal	**164.3 m**	**202.2 m**	**199.5 m**	**194 m**	**188 m**	**209.4 m**	**201.1 m**	**204 m**	**209 m**

*** Verspreiding van verpakte pomelo's:** Volumes vir Klas 1 en 2 het relatief stabiel gebly op 12,5 miljoen kartonne (2026) teenoor 13,4 miljoen (2025) en 13 miljoen (2024), terwyl PP-volumes toegeneem het tot 2,8 miljoen kartonne, vergeleke met 1,8 miljoen (2025) en 1,4 miljoen (2024).

THE CGA GROUP OF COMPANIES (RIVER BIOSCIENCE, XSIT, CGA CULTIVAR COMPANY, CGA GROWER DEVELOPMENT COMPANY AND CITRUS ACADEMY) AND THE RESEARCH AND TECHNICAL SERVICES PROVIDED BY CITRUS RESEARCH INTERNATIONAL, ALL PROVIDE ESSENTIAL SUPPORT TO THE CITRUS GROWERS OF SOUTHERN AFRICA